THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper in Western Canada.
אידישע וואָרט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year
Established 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

פון וואַנען נעמען זיך די אַרבעטסלאָזע?

באַלד ווי פּרעמיער בענעט האָט איבערגענומען די מאַכט און סענאַטאָר ראָבערטסאָן איז געוואָרן אַרבעטס מיניסטער, האָט דער לעצטער גענומען זיך ענערגיש פאַר דער אַרבעט פון אויספאָרשן די אַרבעטסלאָזיקייט אין לאַנד. נאָך דער אויספאָרשונג איז ער געקומען צום באַשלוס, אַז דאַן (אין אויגוסט, דאַכט זיך), זיינען געווען אין ערך פון 150 טויזנט אַרבעטסלאָזע אין לאַנד, די צאָל פון וועלכע, לויט זיין חשבון, האָט אין משך פונ'ם ווינטער געדאַרפט אויסוואַקסן ביז 200 טויזנט.

די אַלע דעטאַלן האָט ער אויסגעאַרבעט ביז דער ספּעציעלער סעסיע פונ'ם פּאַרלאַמענט, אָנצייכענענדיק דערביי די פּלענער פון דער רעגירונג צו באַקעמפן די אַרבעטסלאָזיקייט.

פאַר'ן פּאַרלאַמענט איז דאַן פאַרבליבן גוטצוהייסן די פּלענער און אַסיגנירן די נויטיקע סומען, וואָס די סעסיע האָט ווירקלאַך געטאָן. די פּלענער זיינען באַשטאַנען פון העכערן אַ צאָל טאַריפן, געבנדיק אומבאַגרעניצטן שוץ צו געוויסע קאַנאַדער אינדוסטריעס, וואָס האָט, לויט דעם פּרעמיערס פאַרזיכערונג, געדאַרפט שאַפן נייע באַשעפטיקונג פאַר פינף־און־צוואַנציק טויזנט אַרבעטער אין משך פון צוויי חדשים צייט. דאַן איז אַסיגנירט געוואָרן די סומע פון צוואַנציק מיליאָן דאָלאַר ווי סובסידיעס פאַר געזעלשאַפטלאַכע אַרבעטן איבער'ן גאַנצן לאַנד. אַזוי ווי פאַר יעדן דאָלאַר בייגעטראָגן פון דער פעדעראַלער רעגירונג האָבן די פּראָווינצן געדאַרפט בייטראָגן נאָך אַ דאָלאַר און די מוניציפּאַליטעטן אַ דאָלאַר, האָט די אַסיגנירונג פון די דאָזיקע צוואַנציק מיליאָן דאָלאַר געמיינט אַן אויסגאַבע פון אַן ערך זעכציק מיליאָן דאָלאַר פאַר געזעלשאַפטלאַכע אַרבעטן.

איצט זיינען שוין דורכגעגאַנגען עטלאַכע חדשים צייט זינט די רעגירונג האָט אירע פּלענער דורכגעפירט אין לעבן, און איצט קאָן מען שוין ריידן וועגן די רעזולטאַטן פון דער אַרבעט.

מיר האָבן ניט איצט דערוויל קיין סטאַטיסטיק פון דער אַרבעטסלאָזיקייט אין לאַנד, אָבער מיר ווייסן, אַז סיי דער פּרעמיער און סיי דער אַרבעטס מיניסטער זיינען זייער ענטוזיאַסטיש בנוגע די רעזולטאַטן פון דער רעגירונגס טעטיקייט אויף דעם געביט.

אין זיין רעדע אין רעדזשיינע האָט פּרעמיער בענעט, ניט אַריינגייענדיק אין באַזונדערע דעטאַלן, דערקלערט, אַז די נייע טאַריפן האָבן באמת דערגרייכט זייער ציל, שאַפנדיק אַרבעט פאַר אַ סך אַרבעטער, און אַז די סומע אַסיגנירט פאַר אַרבעטסלאָזיקייט שטיצע האָט שוין געשאַפן אַזויפיל מיליאָנען אַרבעטס שעהן. סענאַטאָר ראָבערטסאָן, אין זיינער אַ רעדע אַנומלט, איז געווען ספּעציפישער: ער האָט דערקלערט, אַז 165 טויזנט אַרבעטסלאָזע האָבן געקראָגן באַשעפטיקונג אַ דאַנק די רעגירונגס הילף־פּלענער, בלויז אין זיבן פון די ניין קאַנאַדער פּראָווינצן, — פאַר די איבעריקע צוויי פּראָווינצן זיינען נאָך קיין גענויע סטאַטיסטיקס ניטאָ.

ווען מען גיט צו צום ליסט יענע צוויי פּראָווינצן, צוזאַמען מיט די 25 טויזנט אַרבעטער וואָס האָבן געדאַרפט קריגן נייע באַשעפטיקונג אין די אינדוסטריעס וואָס ווערן באַשיצט פון די נייע טאַריפן, — קומט עס אויס, אַז אַלע 200 טויזנט וועלכע האָבן לויט סענאַטאָר ראָבערטסאָנס חשבון איצט געדאַרפט זיין אַרבעטסלאָז, וואָלטן געדאַרפט איצט זיין באַשעפטיקט, און קיין אַרבעטסלאָזיקייט האָט מער ניט געדאַרפט זיין אין לאַנד.

נו, ווייסן מיר דאָך אָבער אַלע, אַז לײַדער זיינען נאָך דאָ אין לאַנד אַרבעטסלאָזע אין די צענדליקער טויזנטער. און די פראַגע איז: פון וואַנען נעמען זיי זיך דאָס?

דאָס איז פאַר אונז זייער וויכטיק צו וויסן, ווייל דאָס וועט אונז געבן אַ באַגריף, אויב די רעגירונג האָט אָנגענומען די ריכטיקע מיטלען אינ'ם קאַמף קעגן דער אַרבעטסלאָזיקייט, אָדער זי האָט זיך אָפּגענאַרט אין חשבון.

אַזוי, למשל, איז די ליבעראַלע פּרעסע מיט דער מיינונג, אַז דער רעגירונגס נייע פּראָטעקציע טאַריפן האָבן ניט פאַרקלענערט, נאָר אפשר נאָך פאַרגרעסערט די אַרבעטסלאָזיקייט. אויב אייניקע אינדוסטריעס, באַשיצט פון די נייע טאַריפן, האָבן צייטווייליק פאַרגרעסערט זייער אַרבעטס פּערסאָנאַל, איז דאָס אָבער געטאָן געוואָרן אויפ'ן חשבון פון אַנדערע אינדוסטריעס און האַנדל, וואָס האָבן געמוזט צוליב דעם שניידן זייערע פּערסאָנאַלן.

אָדער האָט אפשר סענאַטאָר ראָבערטסאָן געמאַכט אַ טעות אינ'ם חשבון פון די אַרבעטסלאָזע, און זייער צאָל איז בכלל פיל גרעסער ווי ער האָט אָפּגעשאַצט?

דאָס אַלץ וואָלט געדאַרפט גענוי אויסגעפאָרשט ווערן. די פראַגע איז איצט ניט מער קיין טעאָרעטישע, נאָר זי האָט צו טאָן מיט'ן פּראַקטישן עקאָנאָמישן לעבן פון לאַנד. מען מוז וויסן פון וואַנען שטאַמען די נייע אַרבעטסלאָזע אַרמייען, כדי מען זאָל מיט ניט־ריכטיקער פּאָליטיק זיי ווייטער ניט פאַרגרעסערן.

שוץ פאַר אַ פּרייז

די רומענישע רעגירונג איז באמת אַנטשלאָסן צו באַקעמפן דעם אַנטיסעמיטיזם, האָט דער רומענישער אַמבאַסאַדאָר אין וואַשינגטאָן דערקלערט פאַר דער קאָנווענשאָן פון רומענישן אידישן פאַרבאַנד אין אַמעריקע. "אָבער, האָט ער צוגעגעבן, "די אַמעריקאַנער אידן מוזן געדיינקען, אַז די אַנטי־אידישע ראַיאָטן אין רומעניע זיינען אַ רעזולטאַט פון דער שווערער עקאָנאָמישער לאַגע אין לאַנד".

די דאָזיקע באַמערקונג זעט אויס צו זיין אַן אַנצוהערעניש: אויב, הייסט עס, די אַמעריקאַנער אידן זיינען באמת פאַראינטערעסירט אין באַשיצן זייערע ברידער אין רומעניע, דאַרפן זיי זען, אַז רומעניע זאָל זיך באַפרייען פון איר שווערער עקאָנאָמישער לאַגע, — דאָס הייסט, זי זאָל קריגן די נייטיקע הלוואות.

אָבער אָט די באַמערקונג שטעלט אוועק אונטער אַ פראַגע צייכן די גוטע אַבזיכטן פון דער רומענישער רעגירונג. עס איז שוין ניט קיין נייעס, אַז אַ רומענישע רעגירונג זאָל מיטאַמאָל ווערן "גוט צו אידן" פּונקט ווען זי נייטיקט זיך באַזונדערס אין אַן אויסלענדישער הלוואה. און ווי נאָר זי קריגט די הלוואה, פאַרשווינדט איר גוטסקייט . . .

מיר ווילן דערפאַר מער ניט און מיר וועלן מער ניט גלויבן אין קיין "גוטע אַבזיכטן" פון דער רומענישער רעגירונג, וואָס דאַרפן באַצאָלט ווערן מיט אַ באַשטימטן פּרייז.

אין סאָוועט רוסלאַנד איז דאָ אויך אַ שווערע עקאָנאָמישע לאַגע, און ס'איז אויך דאָ אַנטיסעמיטיזם, אָבער די סאָוועט רעגירונג וויל און אונטערדריקט דעם אַנטיסעמיטיזם.

און אין רומעניע גופא האָט די שווערע עקאָנאָמישע לאַגע זיכער געשאַפן אויך אַ פרוכטבאַרן באָדן פאַר קאָמוניסטישער פּראָפּאַגאַנדע. אָבער די רומענישע רעגירונג וויל, און זי אונטערדריקט די קאָמוניסטישע באַוועגונג. מיר זיינען זיכער, אַז זי קאָן פּונקט אַזוי גוט אונטערדריקן דעם אַנטיסעמיטיזם, ווי שלעכט די לאַגע זאָל ניט זיין אין לאַנד.

און ווען די אידן וועלן זיך איבערצייגן, אַז די רומענישע רעגירונג איז באמת אַנטשלאָסן צו מאַכן אַ סוף צו די אַנטיסעמיטישע ווילדקייטן ביי זיך אין לאַנד, ניט וואַרטנדיק אויף קיין באַלוינונגען דערפאַר, דאַן קאָן זי זיין זיכער מיט'ן גוטן ווילן מצד די אידן און מיט דער אידישער פּרעסשאַפט.

נאָך צען יאָר

פון י. גרינבוים

דער קרן היסוד האָט שוין הינטער זיך צען יאָר אַרבעט. די ערשטע צען יאָר נאָך די גרויסע פּאָליטישע נצחונות אונזערע, נאָך דער באַשטעטיקונג פונ'ם מאַנדאַט, וואָס פאַרפליכטעט די בריטישע אימפּעריע צו פאַרזיכערן דעם אויפבוי פון דער אידישער נאַציאָנאַלער היים אין ארץ־ישראל. אין די ערשטע צייטן פונ'ם אויפפלאַקערנדיקן ענטוזיאַזם, באַרוישט פונ'ם נצחון, האָבן מיר געהאָפט, האָבן מיר געגלויבט, אַז די נויטיקע גראַנדיעזע מיטלען וועלן אונז צוגעטראָגן ווערן דורך דער אַנטוזיאַסטישער מאַסע, וואָס האָט אַזוי געיובל'ט צוליב די נצחונות פונ'ם ציוניזם. מיר האָבן פאַנטאַזירט, וועגן אַ הכנסה פון מיליאָנען פונטן יערלאַך, מיר האָבן געפּלאַנט אַ קאָלאָניזאַטאָרישע אַרבעט פון אַ גאָר גרויסן פאַרנעם, פון אַ גוואַלדיק שנעלן טעמפּאָ.

אָבער חלומות זיינען איינס און די ווירקלאַכקייט איז עפּעס אַנדערש. גאָר עפּעס אַנדערש! קיין נסים ונפלאות זיינען ניט געשען. אַלץ איז צוגעגאַנגען, ווי עס גייט צו געוויינלאַך אויף אונזער גרויזאַמער וועלט, אין יסורים און אין האַרטן קאַמף האָבן מיר זיך געמוזט דורכברעכן אַ וועג צו די אידישע הערצער, צו די אידישע קעשענעס. מיט מי און מאַטערניש האָבן מיר באַוויזן צו צוגעוויינען דעם ציוניזם און דעם סימפּאַטיקער פונ'ם אויפבוי פון ארץ־ישראל צו באַשטייערן זיך פּריווילעגיע יאָר־יערלאַך לטובת דער אויפריכטונג פון ארץ־ישראל פאַר'ן אידישן פאָלק. עס איז אַנטוויקלט געוואָרן אַן אָנגעשטריינגטע אַרבעט אין דער דאָזיקער ריכטונג כמעט אין אַלע אידישע ישובים אין דער וועלט. די דאָזיקע אַרבעט איז געקרוינט געוואָרן מיט אַ פאַרהעלטנסמעסיק גרויסן דערפאָלג! דער יערלאַכער דורכשניט פון די הכנסות פון קרן היסוד האָט דערגרייכט פיר הונדערט עטלאַכע צענדליק טויזנט פונט.

וואָלטן אונזערע נויטן אין ארץ־ישראל ניט געווען אַזוי גרויס און אַזוי דרינגנד, וואָלט די וואַקסנדיקע נויט פון די אידישע גרעסערע קבוצים אין די גלות־לענדער ניט נאָך אַ באַפרידיקונג דורך דער איינוואַנדערונג אין אַן אייגענעם לאַנד, וואָלט די לאַגע פון ארץ־ישראל און די אַנטוויקלונג פון די פּאָליטישע קאָניונקטורן אַרום ווי אויך אין ארץ־ישראל ניט געפאָדערט דעם שנעלסטן טעמפּאָ פון אונזער קאָלאָניזאַציע און אויפריכטונגס־אַרבעט — וואָלט מען זיך געקאָנט גרויסן מיט די דערגרייכטע דערפאָלגן. באַזונדערס מיר, אין פּוילן, וואָס האָבן דערפירט צו אַ יערלאַכן דורכשניט פון קנאַפּע ניינצן טויזנט פונט, ניט געקוקט אויף דער שווערער עקאָנאָמישער לאַגע, וואָס ווערט ערגער פון יאָר צו יאָר.

דאָס זעלבע און אפשר נאָך מער וואָלטן מיר זיך געקאָנט גרויסן מיט די דערפאָלגן פון אונזער אַרבעט אין ארץ־ישראל. דאָרט זיינען אונזערע דערפאָלגן געווען גענוג גרויס, אום צו דערוועקן די קנאה שנאה פון די אַראַבישע און בריטישע פיינט אונזערע, אום צו פאַרשטאַרקן ביי זיי די מורא פאַר אונזער שטייגנדיקן איינפלוס אין לאַנד און די באַמיאונגען צו ברעכן אים מיט גוואַלד מיטלען און צו צעשטערן אונזער גאַנצן בנין. אָבער פון דער אַנדערער זייט זיינען זיי געווען צו קליין, זיי זאָלן צווינגען אונזערע פיינט אוועקצולייגן זייערע וואָפן, צו אַנערקענען, אַז דער קאַמף קעגן אונזער באַלעבנדיקער און באַנייערנדער אַרבעט איז אַן אומזיסטער און צו זוכן אַ "מאָדוס וויווענדי" אויפ'ן יסוד פון אונזערע רעכט אויף ארץ־ישראל. די דאָזיקע סתירה צווישן דער גוואַלדיק גרויסער באַדערפעניש און דער קליינער, אין פאַרגלייך מיט איר, מעגלאַכקייט האָט געמוזט סוף־כל־סוף דערפירן צו דעם איצטיקן קריזיס. עס פאַרשטייט זיך, אַז עס זיינען אויך פאַראַנען אַנדערע סבות, אויסערלאַכע און אינערלאַכע. אָבער ווער ווייס, צי איז ניט די דאָזיקע סתירה איינע פון די ווירקזאַמסטע פון די רעגירנדע.

מען האָט פון יאָרן שוין איינגעזען די דאָזיקע סתירה און מען האָט געזוכט מיטלען, ווי אַזוי זי צו באַזייטיקן. מען האָט באמיט זיך צו צוציען ברייטערע קרייזן פון די פאַרמעגלאַכע אידישע שיכטן, באַזונדערס אין די רייכע לענדער, איבערגעבנדיק זיי אַ טייל פון דער מאַכט און דעם איינפלוס, צו וועלכן מיר האָבן זיך דערשלאָגן. דער דאָזיקער מיטל האָט דערווייל כמעט קיין רעזולטאַטן ניט געבראַכט. די אָנשטריינגונגען אונזערע זיינען ניט לייכטער געוואָרן. די הכנסות זיינען ניט געוואַקסן און די סכנה איז ניט באַזייטיקט געוואָרן. אדרבא, זי איז געוואָרן אַ דבר שבמציאות, אַ ממש.

דער קרן היסוד הויבט אָן דאָס צווייטע יאָרצענדליקע זיינס אין גאָר שווערע צייטן. מיר געפינען זיך אין אַן אָפענעם קריג מיט דער מאַנדאַט־מאַכט. וואָס פּרוּווט שוין זייט אַ יאָר צו באַשרייַנקען אונזערע רעכט דורך נייע פּירושים אויף די מאַנדאַט־פאַרשריפטן, צו באַגרעניצן אונזערע אַרבעטס מעגלאַכקייטן דורך פאַראָרדענונגען, וואָס שטיצן זיך אויף די נייע פּירושים. אוממעגלאַך קומען פאַר אונטערהאַנדלונגען מכח דעם אַלעם. אָבער מיר מוזן גרייט זיין אויף ביידע פאַלן, אי אויפ'ן פאַל פון דערפאָלג, אי אויפ'ן פאַל פון איבעררייסן די דאָזיקע אונטערהאַנדלונגען. וואָרים אין ביידע פאַלן וועט מוזן אונזער אַרבעט פאַרשטאַרקט און פאַרגרעסערט ווערן, וועט מוזן איר טעמפּאָ אומגעוויינלאַך פאַרשנעלערט ווערן. דערצו מוז דער יערלאַכער דורכשניט פון די איינצאַמען פונ'ם קרן־היסוד ווערן פיל גרעסער ווי ער איז געווען. ער מוז ווייניקסטנס, פאַרדאָפּלט ווערן. מיר פאַרמאָגן איצט אין ארץ־ישראל אַ רעזערוו פון 120 טויזנט דונאָם. וואַרשיינלאַך וועט דער דאָזיקער רעזערוו נאָך וואַקסן אַ דאַנק דער טעטיקייט פונ'ם קרן־קימת. קיין שום זאַך שטערט אונז ניט צו קאָלאָניזירן דעם דאָזיקן באָדן, וואָס געפינט זיך אין אונזערע הענט. מענשן [illegible] אונז דערצו אויך נים. אין ארץ־ישראל גופא וואַרטן אויף דער דאָזיקער התישבות טויזנטער אַרבעטער, וואָס האָבן שוין דורכגעמאַכט אין ארץ־ישראל אַלע יסורים פון צופּאַסן זיך צו די דאָזיקע פאַרהעלטענישן פון איינוואָרצלען זיך אין לאַנד. די באַזעצונג פון די

(שלום אויף לעצטער זייט)

אַ קוואַל פון גיפט איז געוואָרן אַ קוואַל פון לעבן

אינטערעסאַנטע פאַקטן פון נהלל'ס גרינדונג־געשיכטע לכבוד דעם 10טן יובילײ

פון ז. קאַטלער

אויף דער באַוואוסטער אידישער ישוב נהלל, אין ארץ־ישראל, פייערט היי־יאָר זיין צען יאָריקן יובילעאום. די געשיכטע פון זיין גרינדונג איז זייער אינטערעסאַנט, אויב ניט טאַקע ע כ ט אינטערעסאַנט.

באַשרייבן אָבער דעם גאַנצן "בראשית" פון נהלל וועט אַרויסקומען אַ גאַנצער בוך, וועל איך זיך דאַריבער באַ...

און נאָך לאַנגע און ערנסטע דעבאַטן האָט די גרופּע, אויף דער פאַרזאַמלונג, איינשטימיק באַשלאָסן, אַז איר צוקונפטיקע קאָלאָניע זאָל זי בויען דווקא . . . אויפן מהלול באָדן!

אי וואָס:

אויף דעם מהלול באָדן זיינען פאַראַן זומפן?

— און וואו זיינען זיי, די דייטשן?

— אויסגעשטאָרבן.

— געדיינקסטו דעם ישוב?

— יאָ, איך בין דאַמאָלסט נאָך אַ קינד געווען.

— און זייט דאַמאָלסט איז דאָ שוין מער קיין ישוב ניט געווען?

— געוועזן נאָך אים אַ צווייטער ישוב, אַן אַראַביש דאָרף.

פערלאַכער צייט, אין ארץ־ישראל, געוועזן אַ זייער גרויסע נויטווענדיקייט.

אויסער זיי האָט מען דאַמאָלסט ניט געזען קיין לעבעדיקן נפש אין עמק יזרעאל.

"אין אַוונט, — דערציילט ה' דיין — האָבן מיר אָנגעצונדן אַ לאָמפּ אין אונזער געצעלט פון ראַנאַזשעס, און די פאַר...

...

פון סך הכל צען יאָר, איז אַלזאָ פון אַ וויסטן און טויט ברייננגנדן מדבר גליק ברייננגנדיקן ישוב.

און ס'זיינען איז אים ביזן בוכשטאַב מקוים געוואָרן די ווערטער פון אונזער פּאָעט־פּראָפעט:

"ויושב שם רעבים ויכוננו עיר מושב: ויזרעו שדות ויטעו כרמים, ויעשו פרי תבואה; ויברכם וירבו מאד ובהמתם לא ימעט" (תהלים ק"ז, ל"ו–ל"ח).

...

מענער און פרויען, זיינען אין יאָר תרפ"א אויף דעם נאַציאָנאַלן באָדן, אין עמק יזרעאל, אויף דער גרעניץ פון דעם אַראַבישן דאָרף "מהולל", האָבן אויפגעשטעלט זייערע געצעלטן און באַלד שוין זיך גענומען צו דער אַרבעט.

אויסטריקענען די זומפן, ריין מאַכן די פעלדער פון שטיינער; גראָבן די נויטיקע קאַנאַלן און גרעניצן, און . . . פאַרבאַרייטן שוץ גראַבנס, ריכטיקע מלחמה טרענטשעס, וועלכע זיינען אין יענער געגנט...

...

און צווישן דער קאָמיסיע און דער אַראַבער איז פאָרגעקומען דער פאָלגנדער דיאַלאָג:

— וואָס פאַר רואינען זיינען דאָס, אויף דעם באָדן, אַלטיטשקער? — האָט געפרעגט די קאָמיסיע.

— פון אַ ישוב וועלכער איז חרוב געוואָרן, — האָט דער זקן געענטפערט.

— וואָס פאַר אַ ישוב איז דאָס געווען?

— אַ דייטשער.

...

דער מהלול באָדן איז ניט קיין גוטער, נאָר אַ מיטלמעסיקער, אויב ניט נאָך ערגער.

דער דאָזיקער באָדן ליגט איינזאַם צווישן בערג . . . אַרומגערינגלט בלויז פון אַראַבישע דערפער און זומפן . . . ווייט פון אַ אידישן ישוב . . . און צו נאָענט צו נצרת, וועלכע איז דאַמאָלסט געווען די נעסט פון שנאה צו אידן . . .

מיט איין וואָרט: יעזור איז כמעט גאָלד קעגן מהלול!

ווי די אידן פון מערב קאַנאַדע לעבן מיט זייערע שכנים

פון ש. מ. זעלטשען

אין די ווייטערע מקומות אין מערב קאַנאַדע, וואו די אידישע ישובים זיינען זייער קליין, איז ניטאָ קיין אַנטיסעמיטיזם און עס באַמערקט זיך ניט קיין שום דיסקרימינאַציעס.

די אידן ווערן באַטראַכט ווי אַ טייל פון...

דאָס איז דער אַלטער קאַמף פאַר די שטאַטיקע פּאָזיציעס, פון וועלכע אידן ווערן אַרויסגעשטויסן, וואו נאָר דאָס איז מעגלאַך.

אין דעם היגן אוניווערסיטעט איז דער פּראָצענט אידן, ווי געוויינלאַך, העכער...

וועגן די פּאָליטישע פּאַרטייען איז אָפּגערעדט: זיי אַלע רעכענען זיך שטאַרק מיט די אידישע שטימען. צוליב דעם זיינען זיי ניט נאָר אידן פריינטלאַך, נאָר אויך אימיגראַנטן פריינטלאַך בכלל: אין אַזאַ קאָסמאָפּאָליטישער שטאָט ווי וויניפּעג...

אין דעם פראַנצויזיש קאַטוילישן מאָנטרעאַל פילט זיך אַ געוויסער אַנטיסעמיטיזם. אין מאָנטרעאַל קאָן פּאַסירן, אַז דער מעיאָר פון דער גרעסטער שטאָט אין קאַנאַדע (וואו ס'איז אויך דער גרעסטער אידישער ישוב אין לאַנד) זאָל זיך אויסדריקן...

...

(איכא)